

POSUDEK

Vedoucího rigorózní práce

Jméno a příjmení studenta: Mgr. Beláková Zuzana

Název práce: Smluvní pokuta ve spotřebitelských smlouvách

Jméno a příjmení PAP: prof. JUDr. PhDr. David Elischer, Ph.D.

kontrola originality: Theses vygeneroval nejvyšší míru shody <7 %. Tato shoda je u dokumentu Zuzana Beláková: Užití tzv. obchodních podmínek ve vztazích ze spotřebitelských smluv, Právnická fakulta – Univerzita Karlova. Jde o autorčinu obhájenou diplomovou práci, kterou jako svůj zdroj uvádí v práci samé (odkazuje na ni – viz. str. 68) a uvádí rovněž v seznamu další použité literatury. Shody se dále týkají citací právních předpisů a zejména judikatury; o plagiaci se proto nejedná.

1. Formulace cílů, metodika zpracování práce a aktuálnost tématu:

Autorka zvolila – s ohledem na současný stav spotřebitelského práva u nás – stále poměrně aktuální fenomén obligačního práva, a to limity aplikace smluvních pokut ve spotřebitelských smlouvách. Jde o téma, které právem zasluhuje zvýšenou pozornost odborné veřejnosti, jak o tom svědčí i proběhlé diskuse v odborných periodikách (Bulletin advokacie, Právní rozhledy, Právní rádce, ipravnik.cz atd.). Autorka v úvodu své práce vymezuje její cíle (analyticko-komparativní) a klade si otázky, na které se snaží svou prací nalézt odpověď. Kromě jiných si klade otázku po možnosti ujednat smluvní pokutu v rámci obchodních podmínek podnikatele, moderace nepřijatelné výše SP, splatnost a promlčení práva na SP. Vlastní metody práce a přístupu nejsou sice v úvodu zřetelně naznačeny, avšak z práce samotné je patrné, že autorka zvolila analyticko-kompilační přístup, který kombinuje s deskripcí a evaluací velmi bohaté judikatury, aby nakonec dospěla k obecnějším poznatkům (tj. k určité syntéze vybrané problematiky). V tomto ohledu autorka prokázala schopnost nadhledu nad zákonným textem, projevila znalost aktuální judikatury, kterou kriticky analyzuje, vyhodnocuje a patřičně komentuje. Svou prací se dotýká několika v praxi diskutovaných problémů: akcesority SP, sjednání smluvní pokuty jako podmíněné, promlčení práv ze SP, určení výše smluvní pokuty a korektiv dobrých mravů, užití soudcovského *ius moderandi*, intertemporalita u SP etc.

2. Logická struktura a členění rigorózní práce:

Text (219 tis. znaků) je celkově přehledně a jasně členěn, jeho struktura je logická, jednotlivé výklady na sebe souvisle navazují. I další vnitřní členění odpovídá klasickým doktrinárním přístupům, zejména je respektováno předepsané členění pro odborný text, tj. úvod do problematiky, shrnutí dosavadního stavu poznání a odborné diskuse nad problémem, stručný rozbor judikatury a další teoretická východiska, nakonec závěr a úvahy de lege ferenda. Práce je rozdělena v zásadě do 4 velkých kapitol, které jsou dále vnitřně členěny. První z nich usiluje o základní charakteristiku smluvní pokuty ve spotřebitelské smlouvě z hlediska funkce SP. Druhou kapitolou otevírá diskusi, která je vedena v aktuální judikatuře; tematizuje zejména vztah SP a odstoupení od spotřebitelské smlouvy a dále moderaci SP. Třetí kapitola cílí na ujednání SP a jeho náležitosti ve spotřebitelské smlouvě. Poslední kapitola pak analyzuje vybrané sporné otázky (nepřípustnost ujednání SP, neplatnost, limitace výše SP ve spotřebitelském právu, a SP v rámci obchodních podmínek podnikatele).

3. Rozsah a úroveň použitých zdrojů a práce s nimi, bibliografické citace, poznámkový aparát:

Při zpracování tématu byl použit dostatečný počet bibliografických pramenů, které autorka správně uvádí a na konkrétních místech cituje v souladu s citační normou. Poznámkový aparát je adekvátní. Výběr literatury a pramenná základna je reprezentativní a zahrnuje jak tituly aktuální právní nauky, tak publikace reflektující právní úpravu starší. Lze ocenit, že autorka neváhá konfrontovat základní názory české doktríny ke smluvní pokutě (Vítová, Petrov, Handlar, Černá, Hulmák, Patěk, Tintěra, Šilhán, Horák, Ondřej, Pelikán M. a další) a odlišná stanoviska právních autorit v daném oboru, jakož i rozdílné pohledy naší judikatury (ÚS, NS).

4. Jazyková, stylistická úroveň a formální úprava diplomové práce

Jazyková i stylistická úroveň práce je velmi dobrá. V práci jsem neshledal žádných podstatných gramatických chyb ani stylistických nedostatků. S právní terminologií je pracováno správně. Práce je psána velmi čtivým a srozumitelným jazykem.

5. Formulace vlastních závěrů (práce s judikaturou, úvahy de lege ferenda)

Práce předkládá řadu podnětných názorů a závěrů. Autorka uchopila problematiku standardním ale originálním způsobem. Nevyhýbá se kritické evaluaci ani vyslovení vlastních hodnotících soudů, což je ocenitelné zejména v otázce (ne)přiměřenosti smluvní pokuty, kde velmi správně konfrontuje příslušná rozhodnutí NS. Jisté názory a závěry by nicméně zasluhovaly hlubší diskusi. U ústní obhajoby by se proto mohla blíže vyjádřit k:

- k možnosti soudu přihlídnout k nepřiměřenosti výše SP i bez návrhu dlužníka? kdy a v jakých situacích by to dle autorky mělo přicházet do úvahy?
- aplikace korektivu dobrých mravů na nepřiměřenou výši SP a jeho vztahu k soudcovské moderaci
- jaký je současný trend v případě smluvní pokuty, jež je součástí všeobecných obchodních podmínek? Jak dané závěry obstojí v kontraktech uzavíraných adhezním způsobem a ve smlouvách spotřebitelských?
- k (ne)možnosti ujednat odchylku od ustanovení o soudcovské moderaci
- samostatnému institutu paušalizované náhrady škody – smysl, funkce

6. Odborná kvalita zpracování tématu rigorózní práce

Práce je po odborné stránce standardní a splňuje požadavky kvalifikační práce tohoto stupně, a to jak rozsahem, tak zdařilou kvalitativní analýzou. Prokazuje utříděné znalosti vybrané hmotněprávní problematiky, jakož i souvisejících otázek a celkovou širší orientaci v citovaných oblastech a neshledal jsem v ní zásadní nedostatky. Z práce samotné je cítit, že autorka při psaní vycházela i ze své praxe a nabytých zkušeností ze spotřebitelských sporů.

Závěr:

Předložená práce prokázala samostatnost při zpracovávání zvoleného tématu, schopnost zorientovat se v zákonné úpravě, doktríně a příslušné bohaté judikatuře. Práci proto doporučuji k ústní obhajobě s předběžným hodnocením: **prospěla**.

Rigorózní práci hodnotím stupněm: prospěla.

Datum: 20. 11. 2023

Podpis vedoucího rigorózní práce (PAP)
prof. JUDr. PhDr. David Elischer, Ph.D.